

megelőző ásatáson 28 objektumot tártunk fel. Árpád-kori kerámiát találtunk egy tölcsérszerűen szűkülő kútban, amelyben faszerkezet nyomát nem tudtuk megfigyelni. A kút legalján egy 13. században készített, fehérre égő agyagból készült vizespalackot találtunk. Középkori emlékműanyag került elő a legtöbb régészeti jelenségből. A fazekak töredékei mellett több vastárgyat (patkók, sarkantyúk) is találtunk. Kora újkori volt egy árok, amely az Arany János utcával párhuzamosan, az egykori városi sánc irányába futott. Ezzel csapolták le az 1600-as évek elején még mocsaras területet, majd a feltöltés után 1638-ban itt nyitották meg a Kádas utcát (ma Arany János utca).

Több téglalapot és téglapillért tártunk fel, amelyek újkori házakhoz tartoztak és gyakran a középkori gödrök, kutak betöltésére épültek.

Munkatársak: Faragóné Csutak Tünde régésztechnikus, Fehér Csaba rajzoló, Janka Edvárd fényképész.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

119. Debrecen, Tócsó-part (KÖH 53338)

(Hajdú-Bihar megye) U

A Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága folytatta a 4. sz. főút Debrecen elkerülő szakaszának területére eső lelőhely 2008-ban megkezdett megelőző feltárását. 2010. március 8–11. között 92 m²-en 10 objektumot bontottunk ki, melyek a neolitikum idejéből származnak.

A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatóságán, a Déri Múzeumban kerül végleges elhelyezésre.

Munkatárs: Nagy Emese Gyöngyvér régész. A geodéziai felmérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

HAJDÚ ZSIGMOND

120. Derekegyház, Petőfi utca (KÖH 17745)

(Csongrád megye) Kk, Kú

2010. október 7–8-án régészeti megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A terület a Kórógy-érhez közel, attól 20–30 m-re D-re, a környezetéből 83 m magas kiemelkedő domb partján található. A szelvényt a Petőfi Sándor utcában (37/2 hrsz.) az Alkotmány utca 8. sz. telek kerítésével párhuzamosan, a telek hátsó bejáratától a villanyoszlopig jelöltük ki.

A kb. 78 m² terület humuszolása közben késő középkori mázas kályhacsempe-, apró kerámiatöredék és tégladarabok kerültek elő, de ezeket nem tudtuk objektumhoz kötni. A szelvényben a metszetet követve, K-ról Ny felé haladva a fekete öntéstalajos humusz vastagsága 88–130 cm-ről 46–60 cm-re csökkent. Az okkersárga vályogos altalajban jelentkező foltok zöme bizonytalan szélekkel jelentkezett. Öt jelenséget különítettünk el: ebből egy természeti folyamatok eredményének, egy pedig újkori beásásnak bizonyult. Előkerült egy szinte

szabályos kör alakú gödör, melynek gyér leletanyaga késő középkorra–kora újkorra datálható. Egy sekély objektumalj kora – leletek hiányában – kérdéses maradt. A szelvény K-i végében a térszíni formákat követve, egy K–Ny 280° tájolású árok jelentkezett, de átvágása közben a hamar felszökő talajvíz miatt bontását nem tudtuk folytatni. Feltételezhetjük, hogy az árok a késő középkori–kora újkori település szélét jelzi, de az objektumból előkerült kevés számú leletanyag alapján további következtetésre nincs lehetőségünk.

Munkatárs: Szabó Krisztina.

BÉRES MÁRIA

121. Deszk határa

(Csongrád megye) U, B, Sza, A, Á

2010. november 19–21. között terepbejárást végeztünk beruházáshoz kapcsolódóan, melynek célja a Tisza–Maros-szög vezetékhalozat kiskészletű kőolaj- és földgáztelepeinek termelésbe állítása volt. Mindez 9 meglévő kút kiképzését/átképzését, 2 új kút fúrását, ill. a Maros folyótól D-re olajos technológia kialakítását, az olaj- és gáztermelő kútvezetékek kiépítését jelentette.

A gerincvezetékek nyomvonala összesen 8060 m hosszúságú volt, amely Csongrád megye területén Algyő, Szeged-Tápé és Deszk közigazgatási határán, szántott vagy növényzettel (legelő, nádas, erdő) fedett részen haladt. Összességében a bejárat nyomvonalszakaszok 90%-a bizonyult terepi vizsgálatra alkalmasnak. A látási körülmények többnyire rosszak vagy közepesek voltak. Szántott, beművelt és viszonylag jó látási körülményeket adó területet a Maros balparti részén, a Deszk-Vénó, a Maros-oldal és a Deszk-Ruszka határrészben találtunk. A nyomvonal két nyilvántartott régészeti lelőhelyet érintett, míg négy esetben azok közelében haladt (KÖH 44285, 42409, 40645, 60271), de nem érintkezett azzal. Új lelőhelyet nem találtunk.

Fehértó (KÖH 41876): A Deszk–Klárafalva közötti főút bal oldalán, a községtől K-re, kb. 250–300 m-re, a műúttól nagyjából 100 m-re, egy ÉNy–DK-i irányú magaslaton húzódik. A lelőhelyen 1976-ban Matúz Edit végzett terepbejárást,¹ majd 1984-ben Horváth Ferenc vezetett feltárást, melynek eredményeként jelentős mennyiségű leletanyagot eredményező szarmata kori és bronzkori objektumok, késő neolitikumi–kora rézkori leletek, valamint a Szőreg-Perjámos-kultúra időszakából származó hat temetkezés került elő.² 2010. november 20-dikái terepbejárásunkon nagyjából egy 200×150 m²-es területről elszórtan gyűjtöttünk szarmata, bronzkori, neolitikumi és Árpád-kori kerámiatöredékeket. A látási körülmények korlátozottak voltak, így nem sikerült pontosítani az A-54. olajkút É-i, ÉK-i oldalán a lelőhely kiterjedését.

1 MFMRégAd: 749-81

2 MFMRégAd: 1001-85